

ZA PĚT MINUT DVANÁCT

Všechno jednou skončí...

ZA PĚT MINUT DVANÁCT

aneb

AUTOBIOGRAFIE MUŽE V POZADÍ

Jan Žák

ZA PĚT MINUT DVANÁCT

Jan Žák

Text © 2020, Jan Žák

Grafická úprava a sazba © Lukáš Vik, 2020

Obálka © 2020, Lukáš Vik

Fotografie na obálce: <https://pixabay.com/>

1. vydání © 2020, [Lukáš Vik – E-knihy hned](#)

1. vydání © Lukáš Vik, 2020

ISBN ePub formátu: 978-80-7536-311-4 (ePub)

ISBN PDF formátu: 978-80-7536-312-1 (PDF)

Konverze do elektronických formátů:

Lukáš Vik

<http://www.lukasvik.cz>

Vydání sponzorováno firmou BERGER

Prolog

„Chlapče, tvé dny jsou sečteny.“ Když jsem si ve svých třiaosmdesáti letech tohle řekl, polil mě studený pot a ruka se mi zatřásla. Všude kolem řádí coronavirus, lidé umírají, nikdo neví, co bude zítra, беру to jako poslední zvonění za pět minut dvanáct. Uvědomuji si, že moc času už mi opravdu nezbyvá, takže na co čekat? Jako pořádný starý kmet začnu psát paměti, ale způsobem naprosto realistickým: Nebudu lhát, nebudu si vymýšlet, nebudu spekulovat, ale budu až nepříjemně přímočarý, pravdomluvný, zmíněné postavy a osobnosti budu přímo jmenovat. Možná se to nebude někomu líbit, ale ze zkušenosti vím, že u devětadevadesáti procent osob, jmenovaných ve sdělovacích prostředcích, vítězí jejich egocentrismus, takže své zviditelnění v podstatě vítají. Politici jsou vděční i za negativní reklamu.

Nedělám si ani iluze o tom, že by o tuto autobiografii mohl být nějaký mimořádný zájem. Čtenáře zajímají spíše detektivky a životopisy celebrit s nádechem senzace. Celebrita nejsem, vrah také ne, takže žádnou šanci vlastně nemám. Možná tedy, že čtenáře osloví aspoň záplava více než tři set

jmen, a to v některých případech docela známých jmen lidí, se kterými jsem přišel do osobního styku a jejichž vazba na můj život byla nebo ještě je zajímavá.

Značný význam pro objasnění činů některých osobností mohou mít i některé popisované souvislosti a vztahy mezi lidmi, což bývá středem zájmu historiků, kterým by tato autobiografie mohla ulehčit práci. Někdy i zdánlivá maličkost v životě známého člověka může sehrát důležitou roli. Třeba i veřejnosti zcela neznámý pohled do zákulisí života bývalého generálního tajemníka ÚV KSČ Milouše Jakeše, o kterém bude v knížce také zmínka, pomůže některému historikovi v bádání.

Někdo může namítnout, že touto autobiografií si hojím své ego. V podstatě to nevylučuji, protože já jsem celý svůj život byl jen mužem v pozadí, nikam jsem se necpal, žádné známosti jsem nezneužíval. Asi za to může můj otec, který mi vždy říkal: „Pracuj, ukaž, co umíš, on si tě někdo všimne.“ Je to stejné jako: „Sedávej panenku v koutě, budeš-li hodná, najdou tě.“ To ale už dávno neplatí. Zejména dnes je třeba spíš používat ostré lokty, využívat známosti a dělat ze sebe hvězdu.

Tato knížka je vlastně souhrnem mých životních poznatků, z nichž některé jsem už publikoval ve

vydaných knížkách v pořadí: Rekonstrukce chalupy, Život na lyžích, Recepty pro život, Vynálezy, Rýmy a glosy, Skoro jako Casanova, Kontrasty a Reflexe a realita. Je tedy docela možné, že vzpomínky na některé mé zážitky se objeví i jinde, ale nevidím to jako chybu, nýbrž jako potvrzení autentičnosti daného okamžiku. Přesto se čtenáři, který tyto souvislosti odhalí, za to omlouvám.

Autor

Kapitola první

1937-1948

Datum narození člověka, o kterého se jedná, je vždycky důležitým údajem. V mém případě je to 17. duben 1937, křtil mě farář římsko-katolické církve Štěpán Pařízek v kostele ve Křemži 25. dubna 1937. Důležité je i místo narození. Já všude uvádím to, co mám v rodném listu - Mříčí v okrese Český Krumlov. Ale pozor! Ten název vesnice už oficiálně neexistuje, dnes je to Mříč jako část obce Křemže. Zdá se to jako banálnost, ale v roce 1996 jsem kandidoval do Senátu ČR a jeden z nejznámějších českých právníků JUDr. Tomáš Sokol musel kvůli mě jet do Brna, aby u Ústavního soudu dal tuto nesrovnalost do pořádku, protože Ústřední volební komise mou kandidátku kvůli jednomu písmenu v názvu rodiště neuznávala. U obecního úřadu v Křemži jsem vznesl dotaz, kdy a proč se název Mříčí změnil na Mříč, ale dodnes nemám odpověď.

Vraťme se však do roku 1937. Pro upřesnění místa mého narození je nutno zmínit se o paní Kateřině Müllerové. To byla majitelka domku, ve kterém jsem se narodil rodičům, Žofii a Janu

Žákovým. Otec byl berní úředník, maminka byla v domácnosti. Nejprve pár slov o paní Müllerové. Byla to svérázná stará paní, jejíž jediný syn Jaroslav byl za války totálně nasazen v Reichu, konkrétně ve Steyru v Rakousku. Po válce v roce 1945 se vrátil nemocný s tuberkulózou, které po dvou letech podlehl. Mně bylo v té době osm let a asi jsem se také při bydlení ve společném domě tuberkulózou nakazil, protože při všech testech, které později probíhaly ve škole formou náplasti na hrudi, byl můj test vždy pozitivní. Mé tělo si zřejmě vypěstovalo imunitu vůči TBC, čemuž asi můžu poděkovat za přežití až do dneška. Jenomže Jára Müller na TBC umřel a paní Müllerová upřela svou mateřskou péči na jistého Fialu, údajného kamaráda Járy z Reichu. Starala se o něho opravdu pečlivě, vařila mu samé dobroty, ale jednoho dne slavný Fiala náhle zmizel. Byl to podvodník, což byl pro mě první signál, že ne všichni lidé jsou dobří. Paní Müllerová to přežila, ale můj otec si s ní příliš nerozuměl, takže jsme se odstěhovali na náves do podnájmu k Jirkovým.

Bydleli jsme v domě na břehu rybníka, pro mě to bylo eldorádo zejména v zimě. Led na rybníku byl přímo požehnáním, naučil jsem se tam bruslit, a když se ledovalo, byl to zážitek. Nařezané kry

vozili chlapi za účelem chlazení piva do lednice v hospodě pana Kohouta, v sále té hospody hráli místní ochotníci také divadelní hry. Můj otec dokonce ty hry režíroval, já si pamatuji jenom jednu, a to Posvícení v Hudlicích. Divadlo mělo i svou oponu, kterou vloni objevil můj švagr Jirka Bárta na půdě domu jednoho bývalého ochotníka. Naproti za rybníkem byla kovárna, kde jsem hodně často obdivoval kovářské umění pana Petra Šustru. Pan mistr byl u nás častým hostem a já jsem na oplátku kamarádil s jeho dcerou Janou. Osud zapracoval tak, že Jana Šustrová je nyní tchyní mé lékařky na urologii. Svět je malý.

Nemůžu zapomenout ani na epizodu z poválečného léta 1945, kdy se v kovárně na návsi u rybníka zastavil rudoarmějec na staré motorce, kterou chtěl opravit. Byl to opravdu skoro ještě kluk, ale měl už nějakou hodnost a mě zajímal hlavně jeho samopal. Pro mě to byl obrovský zážitek. Zatímco pan Šustr opravoval jeho motorku, vojáček chodil kolem rybníka a samopalem střílel kapry, jejichž hřbety se rýsovaly na hladině rybníka. Když se vrátil pro opravenou motorku, já jsem se na něho obdivně usmál, a on mi dal pohlavek. Vůbec jsem nevěděl proč. Teď po létech si zpětně uvědomuji, že

tenkrát mě ani nenapadlo zlobit se na něho, vždyť to byl náš osvoboditel.

Škola pro mě začala existovat v roce 1944, tedy ještě za druhé světové války. Znamenalo to každodenní pochod ze Mříčí do Křemže a zpět dvakrát tři kilometry. V létě to byla s partou spolužáků docela zábava, ale v zimě ve sněhových závějích mi cestu museli prošlapávat starší kamarádi. Jednou mi cestu závějemi prošlapával sám ředitel naší školy v Křemži pan Petr Velíšek, který bydlel ve Mříčí a do školy chodil pěšky jako my všichni. Jeho ředitelský vlastnoruční podpis mám na třech školních vysvědčeních. Můj švagr Jirka Bárta vypátral v archivech, že to byl strýc dnešního známého redaktora České televize Zdeňka Velíška, který má zřejmě rodné kořeny právě ve Mříčí na statku, kam já jsem chodil pro mléko. Svět je zkrátka malý. Já svému švagrovi Jirkovi věřím, protože je odborník na hledání v archivech a sám vydal krásnou knížku „Kleť milovaná hora“.

Mou první učitelkou byla Zdeňka Foltová, na první pohled typická stará panna, na druhý pohled správná venkovská paní učitelka, přísná, nekompromisní. Ukazovátko ve své ruce používala jako nástroj k udržení pořádku a disciplíny ve třídě i na chodbách školy. Když tím ukazovátkem